

คำแนะนำในการดูแลและใช้บริการตู้น้ำหยอดเหรียญ ในช่วงการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

COVID – 19 หรือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่อในระบบทางเดินหายใจเกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา ที่มีขนาดใหญ่ประมาณ 120 นาโนเมตรหรือ 0.12 ไมโครเมตร แพร่กระจายโดยละอองฝอย(Droplet) ของสารคัดหลั่งจากผู้ติดเชื้อ เช่น น้ำมูก น้ำลายผ่านการไอและจาม จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก ยังไม่พบหลักฐานยืนยันว่าพบเชื้อไวรัสโคโรนาในน้ำผิวดิน น้ำบาดาล น้ำประปาหรือน้ำบริโภค เนื่องจากไวรัสชนิดนี้มีเยื่อหุ้มที่มีความทนทานต่อสภาวะแวดล้อมได้ต่ำและถูกทำลายได้ง่ายจากสารเคมีที่ใช้ในการฆ่าเชื้อ เช่น คลอรีน และสามารถกรองได้ด้วยเยื่อกรองที่มีช่องว่างไม่เกิน 100 นาโนเมตร หรือการกรองแบบ Ultra Filtration (UF) Nano Filtration (NF) และ Reverse Osmosis (RO) นอกจากนั้นยังสามารถกำจัดได้ด้วยแสง Ultraviolet (UV) ดังนั้นความเสี่ยงที่จะพบเชื้อไวรัสโคโรนาในน้ำประปาหรือน้ำบริโภคที่ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพตามวิธีดังกล่าวจึงค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตามเชื้อไวรัสโคโรนาจะสามารถอยู่บนพื้นผิวได้หลายชั่วโมงจนถึงหลายวันตามชนิดพื้นผิว เช่น อลูมิเนียม 2-8 ชั่วโมง เหล็ก สแตน 2 วัน แก้ว 4 วัน พลาสติก 5 วัน ซึ่งวัสดุดังกล่าวเป็นส่วนประกอบในการผลิตตู้น้ำหยอดเหรียญ หากไม่มีการดูแลรักษาและทำความสะอาดแล้วจะทำให้มีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประกอบการ เจ้าของหรือผู้ดูแลตู้น้ำหยอดเหรียญ และประชาชนผู้ใช้บริการมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมทั้งเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางในการให้คำแนะนำ ควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินกิจการตู้น้ำหยอดเหรียญในช่วงการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID 19 กรมอนามัย จึงให้คำแนะนำในการดูแลและใช้บริการตู้น้ำหยอดเหรียญ ดังนี้

- 1. แนวทางในการดูแลตู้น้ำหยอดเหรียญสำหรับผู้ประกอบการ เจ้าของหรือผู้ดูแลตู้น้ำหยอดเหรียญ**
 - 1.1 ดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่ตั้งตามปกติ เพิ่มความเข้มงวดอย่าให้มีหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว ทิ้งหรือวางไว้บริเวณสถานที่ตั้งตู้น้ำหยอดเหรียญ
 - 1.2 ทำความสะอาดภายนอกตู้น้ำหยอดเหรียญตามปกติ เพิ่มความเข้มงวดโดยเช็ดบริเวณปุ่มกดและบานประตูช่องจ่ายน้ำด้วยสารเคมีฆ่าเชื้อโรค เช่น น้ำผสมคลอรีน 0.1% (1,000 ppm.) หรือเอทิลแอลกอฮอล์ 70% เป็นต้น
 - 1.3 ทำความสะอาดภายในช่องจ่ายน้ำและหัวจ่ายน้ำ ด้วยสารเคมีฆ่าเชื้อโรคที่ปลอดภัย เช่น น้ำผสมคลอรีน 0.1% (1,000 ppm.) หรือเอทิลแอลกอฮอล์ 70 % เป็นต้น
 - 1.4 ดูแล บำรุงรักษา เปลี่ยนไส้กรอง ตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด
 - 1.5 ทำความสะอาดหลอดแสง Ultraviolet (UV) โดยปกติจะออกแบบให้ทำความสะอาดจากภายนอก โดยตั้งคั่นชกัฏทำความสะอาดหลอดแสง UV ได้
 - 1.6 ควรจัดให้มีเจลแอลกอฮอล์สำหรับผู้มาใช้บริการเช็ดล้างมือก่อนกดน้ำ
 - 1.7 จัดทำเครื่องหมายกำหนดระยะห่างของผู้มาใช้บริการให้ห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร

2. แนวทางในการใช้บริการตู้น้ำหยอดเหรียญสำหรับประชาชนผู้ให้บริการ

- 2.1 พิจารณาเลือกใช้บริการจากตู้น้ำหยอดเหรียญที่มีการดูแล บำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ โดยดูจากบริเวณที่ตั้งไม่มีขยะ น้ำขัง ตัวตู้ตั้งสูงจากพื้น สภาพของตู้ไม่มีการชำรุด มีความสะอาดทั้งภายนอกและภายใน และมีการบันทึกการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ เช่น วันที่ เดือน ปีที่เปลี่ยนหรือล้างไส้กรอง เป็นต้น
- 2.2 นำภาชนะที่ล้างสะอาดแล้วเท่านั้นไปบรรจุน้ำจากตู้น้ำหยอดเหรียญ
- 2.3 ใช้เจลแอลกอฮอล์ล้างมือให้สะอาดก่อนและหลังใช้บริการ และไม่ให้มือไปจับหรือสัมผัสก๊อกน้ำในช่องจ่ายน้ำ
- 2.4 ควรสวมหน้ากากอนามัยและไม่ควรไอ จาม ในขณะที่ใช้บริการ
- 2.5 เว้นระยะห่างจากผู้ให้บริการรายอื่นอย่างน้อย 1 เมตร ในขณะที่รอใช้บริการ

3. แนวทางในการให้คำแนะนำ ควบคุมและกำกับการประกอบกิจการตู้น้ำหยอดเหรียญ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 3.1 ตรวจสอบแนะนำการประกอบกิจการตู้น้ำหยอดเหรียญตามปกติ โดยเข้มงวดการดูแล รักษาความสะอาดของพื้นที่ตั้งและตัวตู้น้ำหยอดเหรียญทั้งภายนอกและช่องจ่ายน้ำ ตรวจสอบเช็คการล้างหรือเปลี่ยนไส้กรองตามกำหนดเวลา
- 3.2 ให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการในการเตรียม การใช้สารเคมีทำความสะอาดตู้น้ำหยอดเหรียญอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามคำแนะนำในการเตรียมและใช้สารเคมีทำความสะอาด ตามเอกสารแนบท้ายนี้
- 3.3 ชี้แจงและประชาสัมพันธ์แนวทางปฏิบัติในการดูแลตู้น้ำหยอดเหรียญนี้ให้แก่ผู้ประกอบการได้รับทราบและถือปฏิบัติ
- 3.4 แนะนำและประชาสัมพันธ์แนวทางปฏิบัติในการใช้บริการตู้น้ำหยอดเหรียญนี้ให้แก่ประชาชนผู้ให้บริการถือปฏิบัติ

ข้อมูล ณ วันที่ 8 เมษายน 2563

เอกสารอ้างอิง

WHO. (2020). **Water, sanitation, hygiene and waste management for the COVID -19 virus.** [Internet].

Access : <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/technical-guidance/infection-prevention-and-control>. (23 March 2020).

เอกสารแนบท้าย
คำแนะนำในการดูแลและใช้บริการตู้น้ำหยอดเหรียญ
ในช่วงการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

1. **คำแนะนำในการเตรียมคลอรีน** : การเตรียมน้ำผสมคลอรีนเข้มข้น 1,000 มิลลิกรัม/ลิตร (ppm.) ผสมผงปูนคลอรีน 60% หนักประมาณ 2 กรัมละลายในน้ำ 1 ลิตร ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน รินเฉพาะน้ำใสด้านบนเอาไปใช้ทำความสะอาด หากต้องการปริมาณสารละลายคลอรีนมากกว่า 1 ลิตรเพิ่มน้ำหนักผงปูนคลอรีนตามสัดส่วน
2. **คำแนะนำในการใช้สารคลอรีน** : นำสารละลายที่ได้จากข้อ 1 ไปใช้เช็ดล้างทำความสะอาดทั้งภายนอกและพื้นผิว หัวจ่ายในช่องจ่ายน้ำของตู้น้ำหยอดเหรียญ
3. **ข้อควรระวังในการเตรียมและใช้** : ต้องสวมถุงมือยาง สวมแว่นตา ขณะเตรียมและใช้งานตลอดเวลา และระวังไม่ใช้สารละลายคลอรีนดังกล่าวกระเด็นโดนผิวหนัง เสื้อผ้า หากสารละลายคลอรีนกระเด็นโดนผิวหนัง หรือส่วนอื่นๆของร่างกาย ต้องล้างออกด้วยน้ำสะอาดทันที

หมายเหตุ : อาจใช้สารเคมีฆ่าเชื้อชนิดอื่นที่มีคำแนะนำให้ใช้สำหรับฆ่าเชื้อบนพื้นผิว แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของสารเคมีชนิดนั้นทั้งต่อผู้ใช้และต่อผู้บริโภคที่อาจจะปนเปื้อนลงในน้ำได้ โดยเฉพาะการนำเอามาใช้ล้างในช่องจ่ายน้ำของตู้น้ำหยอดเหรียญ
